

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av fastighetsregisterlagen och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Syftet med denna proposition är att uppgifterna i fastighetsregistret och själva fastighetssystemet skall bli tillförlitligare och bättre motsvara dagsläget. Det föreslås att fastighetsregisterlagen ändras så att bestämmelserna om fastighetsregister utvidgas till att omfatta också fastighetsregisterkartan.

I propositionen föreslås dessutom att vissa servitutsrättigheter som förlorat sin betydelse upphävs genom en separat lag, så att uppgifterna i fastighetsregistret i detta

hänseende bättre skall kunna motsvara de rådande förhållandena. För att datainnehållet i fastighetsregistret skall bli tillförlitligare och bättre motsvara dagsläget samt för att registreringsförfarandet skall effektiveras föreslås ändringar även i lagen om rätt till förutvarande vägområde.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 1 § fastighetsregisterlagen (392/1985) förs fastighetsregister över fastigheter samt andra jord- och vattenområdesenheter i enlighet med vad som bestäms i den nämnda lagen. Enligt gällande 1 § 2 mom. fastighetsregisterlagen är fastighetsregistret en del av fastighetsdatasystemet. Utöver de uppgifter som skall antecknas enligt fastighetsregisterlagen införs fastighetsuppgifter i registret även med stöd av annan lagstiftning.

Till det register som avses i fastighetsregisterlagen hör en fastighetsregisterkarta. Uppgifterna på kartan bör stämma överens med uppgifterna i fastighetsregistret, dvs. kartan bör hållas ajour. Den bör täcka hela området i fastighetsregistret samt vara sådan att de uppgifter är införda som lagstiftningen

kräver. De uppgifter som anges på kartan bör vara rätt placerade. För närvarande uppfyller fastighetsregisterkartan inte dessa krav, utan där fattas vissa registerenheter samt andra uppgifter som enligt förordning skall utmärkas på kartan.

Enligt statsrådets principbeslut av den 17 juni 1993 skall myndigheternas insamlande av uppgifter minskas och förenhetligas. Enligt principbeslutet skall en och samma uppgift i regel samlas in bara en gång. När fastighetsregistrets datainnehåll revideras och kompletteras skall man enligt beslutet försöka beakta behoven hos de myndigheter och enskilda som behöver uppgifter om fastigheter samt försöka utveckla fastighetsregistret till ett sådant basregister över fastigheter vars uppgifter inte bara de myndigheter som sköter fastighetsbildningsärenden utan också andra myndigheter och enskilda kan

använda som grund för sina egna register. Målet är att samma uppgift inte separat skall behöva antecknas i olika register, utan att en uppgift som en gång införts i ett register som sådan skall kunna användas som basuppgift i ett annat register.

Ett viktigt mål när fastighetsregistret utvecklas är att de uppgifter som införts i registret skall vara tillförlitliga, täcka hela landet och hållas jour.

Enligt gällande fastighetsregisterlag skall den som för fastighetsregistret i anslutning till detta upprätta en fastighetsregisterkarta, som utvisar gällande registerenheter. Ett syfte är att fastighetsregisterkartan skall vara en del av det fastighetsregister som avses i fastighetsregisterlagen. Därför föreslås att bestämmelserna om fastighetsregister skall utsträckas till att gälla även fastighetsregisterkartan, så att begreppet fastighetsregister omfattar även kartan. Detta är nödvändigt eftersom vissa saker utmärks bara på kartan.

För att fastighetsregistret skall bli så heltäckande och tillförlitligt som man syftar till föreslås i propositionen att en förutvarande allmän vägs område som före den 1 juli 1991 övergått i kommunens ägo utanför stadsplaneområde skall ombildas till lägenhet eller fogas till en förefintlig fastighet vid en fastighetsförrättning, som verkställs på kommunens bekostnad.

Ett av målen när fastighetsregistret utvecklas är att uppgifterna i registret bättre än nu bör motsvara de rådande förhållandena. Fastighetsregistret innehåller anteckningar bl.a. om sådana servitut som numera har mist sin betydelse. För att ur fastighetsregistret kunna avföra dylika rättigheter som blivit onödiga för sitt ursprungliga ändamål föreslås att servitut för linsänken och servitut för fädrift samt vissa rättigheter gällande färdslar och båthamn som för flottningsändamål stiftats till förmån för staten skall upphävas genom lag.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

Statens totala kostnader för verkställigheten av den föreslagna lagen om upphörande av vissa servitut har beräknats till ca 400 000 mk.

Genom att ovan avsedda servitut som tidigare blivit onödiga upphävs kommer det att

bli enklare att verkställa fastighetsförrättningar.

Förslaget till lag om ändring av lagen om rätt till förutvarande vägområde (245/1954) beräknas åsamka kommunerna kostnader om sammanlagt ca 2,5 milj. mk på grund av att förutvarande vägområden ombildas till lägenheter eller fogas till fastigheter. Den genomsnittliga kostnaden per kommun beräknas vara ca 30 000 mk.

2.2. Verkningsområde i fråga om organisation och personal

Genom propositionen effektivteras underhållet av de uppgifter som antecknas i fastighetsregistret och blir registret sålunda tillförlitligare och motsvarar bättre dagsläget. De föreslagna åtgärderna beräknas dock inte ha några verkningar av betydelse i fråga om personalen. Propositionen har inga organisatoriska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte år 1992 en arbetsgrupp som hade till uppgift att utreda behovet av att revidera och komplettera datainnehållet i fastighetsregistret, möjligheterna att förbättra tillförlitligheten av de uppgifter som skall antecknas i fastighetsregistret och av fastighetssystemet samt möjligheterna att decentralisera underhållet av de uppgifter som skall antecknas i fastighetsregistret. Utlåtande om arbetsgruppens promemoria (Työryhmämuistio MMM 1994:4) begärdes av de ministerier, ämbetsverk och inrättningar vilkas förvaltningsområden berördes av de föreslagna ändringarna. Dessutom begärdes utlåtanden av Finlands Kommunförbund samt av vissa intresseorganisationer och städer. Arbetsgruppens förslag till ändringar i fastighetsregisterlagen och i vissa andra lagar understöddes av de flesta av dem som avgav utlåtanden, dock med vissa undantag. De detaljerade anmärkningarna gällde i allmänhet frågor som regleras genom förordning. Mest kritik i fråga om fastighetsregisterlagen och vattenlagen (264/1961) väckte förslaget till sådan decentralisering att den ursprungliga producenten av en uppgift ansvarar för registreringen.

Regeringens proposition baserar sig primärt på den nämnda fastighetsregisterarbets-

gruppens förslag till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av fastighetsregisterlagen och till vissa lagar som har samband med den. Vid beredningen av propositionen har man i mån av möjlighet försökt beakta de anmärkningar som framförts i utlåtandena.

Den vidare beredningen av förslaget till proposition har skett som tjänsteuppdrag vid

jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtanden om förslaget har begärts av vederbörande ministerier, lantmäteriverket, Finlands Kommunförbund, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter samt Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund. De anmärkningar som framförts i utlåtandena har man i mån av möjlighet försökt beakta vid beredningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Fastighetsregisterlagen

1 §. I gällande fastighetsregisterlag finns bestämmelser särskilt dels om de uppgifter som skall antecknas i fastighetsregistret, dels om de uppgifter som skall utmärkas på den fastighetsregisterkarta som upprättas i anslutning till registret. Modern databehandlingsteknik fordrar inte att åtskillnad görs beroende på om utmatningen av fastighetsdata avses ske i skriftlig form eller som karta. Fastighetsregistret kan sålunda betraktas som en databank med uppgifter om egenskaper och läge i fråga om fastigheter och andra registerenheter. Först i utmatningsskedet avgörs om man önskar t.ex. ett fastighetsregisterutdrag med text eller ett utdrag ur fastighetsregisterkartan.

Med uppgifter om egenskaper avses i 1 mom. datainnehållet i det nuvarande - snävt tolkade - fastighetsregistret. Med uppgifter om enhetens läge avses för sin del de uppgifter som nu anges på fastighetsregisterkartan. Genom den nya definitionen av fastighetsregistrets datainnehåll utvidgas begreppet fastighetsregister till att omfatta även fastighetsregisterkartan. Den föreslagna reformen inverkar inte på de uppgifter som fås från fastighetsregistret, utan samma uppgifter kommer att fås som hittills.

2 §. På grund av att lagstiftningen förändrats gäller för en vägrätt enligt lagen om allmänna vägar (243/1954) som upphört i samband med att ett biområde indragits och för biområdet olika bestämmelser beroende på om biområdet har inlösts åt väghållaren med äganderätt eller med sådan vägrätt som

avses i lagen om allmänna vägar. Ett biområde som inlösts med äganderätt kan väghållaren överlåta vidare. Ett biområde som tagits med vägrätt kan väghållaren däremot inte överlåta vidare, utan området återgår till den tidigare ägaren på det sätt som bestäms i lagen om rätt till förutvarande vägområde (245/1954). Därför föreslås att sådana vägområden och biområden som inlösts med äganderätt antecknas i fastighetsregistret som separata registerenheter på samma sätt som andra områden som avskilts på basis av inlösning. För att man skall kunna skilja på olika fastigheter föreslås att i 2 § 1 mom. 5 punkten tas in ordet skyddsområde och i 6 punkten på motsvarande sätt ordet inlösningsenhet. Det föreslås att i 2 mom. stryks omnämmandet av väg- och biområden som innehas med äganderätt.

8 §. I paragrafen bestäms om rättande av fel i fastighetsregistret. Enligt den gällande bestämmelsen skall fel rättas genom beslut av den som för fastighetsregistret, och i vissa fall underrättas ägaren av fastigheten eller registerenheten om beslutet. För att i fastighetsregistret rätta uppgifter om läget har beslutsförfarandet visat sig vara för klumpigt. Bl.a. i samband med annan verksamhet preciseras uppgifterna om läget kontinuerligt. På grund av att uppgifterna om läget och andra uppgifter är av olika betydelse, föreslås att 1 mom. ändras så att den som för fastighetsregistret med stöd av en tillförlitlig utredning skall kunna precisera eller ändra en uppgift som gäller en fastighets läge eller areal.

Det föreslås att i 2 mom. tas in en bestämmelse enligt vilken underrättelse som avses i det nämnda lagrummet inte behöver företas

till den som redan har underrättats om att uppgiften ändrats. Kommunen kan t.ex. ha underrättat någon i samband med att planen ändrats. Dessutom föreslås att ordet lägenhet ersätts med fastigheters.

14 §. Med hänvisning till motiveringen för 1 § föreslås att 14 § ändras, eftersom de föreslagna bestämmelserna om fastighetsregistret även skall gälla fastighetsregistret i kartform samt utdrag ur detta. Enligt förslaget skall uppgifterna om läget vara i numerisk form så att fastighetsindelningen vid behov kan utmatas i form av en karta.

I kraftträdelsebestämmelse. I paragrafen bestäms om lagens ikraftträdande. Den bestämmelse som föreslås i 14 § förutsätter särskilda åtgärder av den som för fastighetsregistret för att fastighetsregisterkartorna skall kunna fås i numerisk form. Därför föreslås att 14 § skall träda i kraft fem år efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft.

1.2. Lag om upphörande av vissa servitut

1 §. I paragrafen bestäms om lagens tillämpningsområde. Vid förrättningar i samband med kolonisering av statsjord samt vid storskiften har till förmån för staten för flottningsbehov stiftats färdsel- och vägrätter samt andra rättigheter av servitutsnatur, och dessa skall nu upphävas genom den föreslagna lagen. Servituten är huvudsakligen förlagda till stränderna av vattendrag i de förutvarande Uleåborgs och Lapplands län. Vid storskiften har dylika servitut stiftats ännu på 1950-talet. Eftersom dessa servitut har stiftats vid förrättningar som gällt kolonisation av statsjord, har begreppet kolonisationsförrättning en vidsträckt innebörd. Dylika förrättningar har baserat sig bl.a. på 1922 års lag om kolonisation av statens skogsmarker och inlösen av därå befintliga legoområden (129/1922). Förrättningar har verkställts runtom i landet. De förrättningar som verkställts med stöd av den nämnda lagen har t.ex. gällt inlösen av arrendeområden, varvid av lägenheterna bildades kolonisationslägenheter bl.a. i de dåvarande Lapplands och Kuopio län. De förrättningar som baserat sig på 1945 års jordanskaffningslag (396/1945) har gällt styckning eller bildande till lägenhet enligt den nämnda lagen och har företagits t.ex. inom det dåvarande Kuopio län.

Vid förrättningar av ovan nämnt slag har till förmån för staten för flottningsbehov stiftats färdsel- och vägrätter, vilkas bredd i allmänhet har fastställts till 10 meter räknat från strandlinjen vid varje tillfälle. Avsikten är att den föreslagna bestämmelsen skall gälla även sådana fall då det enligt ordalydelsen inte är staten utan någon statsägd fastighet som är berättigad till servitutet. Bestämmelsens tillämpningsområde skall omfatta sådan statlig egendom som närmast kan hänföras till statens skogsmark, dvs. fastigheter som nämns i 284 § 1 mom. 2 punkten lagen om skifte, som gällde till den 31 december 1996, samt i 2 § 1 mom. 4 punkten (559/1995) fastighetsregisterlagen, som har gällt från den 1 januari 1997, och för vilka fastigheter servitutsrätter avseende flottningsstadga stiftade servitut som blivit onödiga när flottningen upphört, i de fall då även flottningsstadgan för vattendraget i fråga har upphävts. Om vattendraget inte har någon gällande flottningsstadga, skall servituten upphöra att gälla när lagen träder i kraft. Bestämmelsen avses gälla även sådana fall då den tidigare finska benämningen lauttaus använts i stället för uitto (på svenska flottnings- eller bägge fallen).

Detta förfarande, att servituten upphävs direkt genom lag, anses av kostnadsskäl vara ändamålsenligt, eftersom det skulle fordra mycket arbete och därigenom betydande kostnader, om servituten upphävdes särskilt för varje fastighet.

Genom den föreslagna lagen upphävs dessutom sådana servitut för fädrift eller linsänke som vid lantmåteriförrättningar stiftats till förmån för fastigheter. Lagen om skifte (604/1951) ändrades räknat från den 1 mars 1977, så att servitut av dessa slag inte har kunnat stiftas efter nämnda dag. De gamla servitut som finns kvar har med tiden blivit onödiga åtminstone för sina ursprungliga ändamål. Efter det att servituten har upphört med stöd av den föreslagna lagen, kan även anteckningarna om dem avföras ur fastighetsregistret.

2 §. Med stöd av paragrafen skall sådana till förmån för staten vid olika tidpunkter stiftade servitutsrätter upphävas som har varit avsedda för flottningsbehov, såsom färdsel- och vägrätter samt andra rättigheter av servitutsnatur, vilka inte i enlighet med vattenlagen (264/1961) eller i enlighet med tidi-

gare vattenrättslagstiftning stiftats till förmån för flottare genom flottsstadga. Ifrågavarande servitut skall upphävas utan ersättning. Därvid övergår det område som befrias från servitutet i ägarens fria besittning utan ersättning. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i princip 5 kap. 15 § vattenlagen, som föreskriver att när en flottsstadga upphävs eller ändras så att området befrias från nyttjanderätt till detsamma, övergår området utan ersättning i ägarens fria besittning. Enligt den föreslagna bestämmelsen skall servitut som på annat sätt än genom flottsstadga stiftats för flottningsändamål upphävas genom lag räknat från den tidpunkt då flottsstadgan för vattendraget i fråga upphävs. Om det inte finns någon gällande flottsstadga för vattendraget när den föreslagna lagen träder i kraft, skall servituten upphöra att gälla vid lagens ikraftträdande.

3 §. Med stöd av 1 mom. skall sådana servitut för fädrift eller linsänke som före den 1 mars 1977 vid lantmäteriförrättningar stiftats till förmån för fastigheter upphöra att gälla två år efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft. Det kan inte anses ändamålsenligt att upphävandet av servitut av ovan nämnd typ skulle lämnas helt beroende av fastighetsförrättningar som verkställs på ansökan av sakägarna, eftersom målet är att uppgifterna i fastighetsregistret skall motsvara de rådande förhållandena. Därför föreslås att servitut av denna typ skall upphävas genom lag.

I 2 mom. bereds möjlighet för de fastigheter vilkas ägare vid ikraftträdandet av den föreslagna lagen använder det område som ett fädriftsservitut avser, för dess ursprungliga ändamål eller annars för färdsl, att utan ersättning få vägrätt enligt lagen om enskilda vägar (358/1962), om de förutsättningar för indragning av väg vilka anges i 84 § i sagda lag inte föreligger. I detta fall skall yrkande om vägrätt skriftligen meddelas lantmäteribyrån inom fyra år från att denna lag trätt i kraft.

4 §. Enligt 1 mom. har de som anser att deras fördel kräver det möjlighet att få ersättning för sådan skada och olägenhet som åsamkas dem på grund av att servitut för linsänke eller fädrift upphävs. Om inte parterna kan enas om ersättningen, skall den bestämmas vid en särskild fastighetsförrättning. Begäran om verkställande av förrättning skall framställas till lantmäteribyrån inom fyra år från att lagen trätt i kraft. Ägaren av den fastighet som befrias från servi-

tutet skall ansvara för betalningen av ersättning.

I 2 mom. bestäms om förrättningar som verkställs på grund av yrkanden om ersättning eller vägrätt. Lantmäteribyrån skall förordna om verkställande av sådana förrättningar som behövs på grund av yrkanden som inom utsatt tid meddelats byrån. Ett yrkande om ersättning eller vägrätt på grund av upphörande av fädriftsservitut skall prövas och avgöras med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i lagen om enskilda vägar. I övriga fall behandlas yrkanden vid en servitutsförrättning som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995).

Enligt 3 mom. skall en vägrätt, som på yrkande som framställts inom utsatt tid beviljas på grund av att ett fädriftsservitut upphört, beviljas utan ersättning om vägrätten gäller samma fastighet som var föremål för det servitut som upphör att gälla. Ingen annan ersättning skall då utgå på grund av att servitutet upphör, om det inte finns särskilda skäl.

5 §. I paragrafen hänvisas till fastighetsbildningslagen. I fråga om fastighetsförrättningar som avses i den föreslagna lagen skall i tillämpliga delar gälla vad som bestäms om servitutsförrättning i fastighetsbildningslagen och i förordning med stöd av den.

6 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse om vem som svarar för kostnaderna för fastighets- och vägförrättningar som avses i förslaget till 4 § 2 mom.. Det främsta syftet med att upphäva ifrågavarande servitut är att uppgifterna i fastighetsregistret skall motsvara rådande förhållanden. Eftersom det med hänsyn till allmänt intresse bör anses vara viktigt att anteckningarna om dessa servitut avförs ur fastighetsregistret, föreslås att kostnaderna för dessa fastighets- och vägförrättningar skall betalas av statens medel. Det anses sannolikt att ersättning för servitut som upphävs inte kommer att yrkas ens i närmelsevis alla fall. Antalet yrkanden om vägrätt som framställs på grund av upphörande av fädriftsservitut beräknas även bli relativt litet.

7 §. Paragrafen innehåller en fullmakt att vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om verkställigheten av den föreslagna lagen.

8 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse om lagens ikraftträdande.

1.3. Lagen om rätt till förutvarande vägområde

1 §. Innan lagen om rätt till förutvarande vägområde ändrades genom en lag som trädde i kraft den 1 juli 1991, övergick utanför städernas stadsplaneområden områdena för allmänna vägar i kommunens ägo när vägarna drogs in. Den största delen av de områden som här avses kan inte antecknas i fastighetsregistret förrän de har bildats till lägenheter eller fogats till fastigheter. Därför föreslås att till 1 § som ett nytt 4 mom. fogas en bestämmelse, enligt vilken dylika områden skall bildas till lägenhet eller fogas till en fastighet. Eftersom de områden för en tidigare allmän väg vilka avses i den föreslagna bestämmelsen har övergått i kommunens ägo, är det skäligt att kommunen betalar förrättningskostnaderna.

De förrättningar som behövs för att bilda områden till lägenheter eller foga dem till fastigheter skall anhängiggöras på förordnande av lantmäteribyrån, eftersom det i allmänhet är lantmäteribyrån som i egenskap av den som för fastighetsregistret har de bästa möjligheterna att bedöma behovet av förrättningar. Samarbetet med kommunen är viktigt för att kommunens åsikt i egenskap av den som betalar förrättningskostnaderna

skall kunna beaktas när tidpunkten för förrättningen väljs.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Det föreslås att 14 § fastighetsregisterlagen likväl skall träda i kraft först fem år efter att denna föreslagna lag har trätt i kraft.

3. Lagstiftningsordning

Den i propositionen föreslagna lagen om upphörande av vissa servitut innehåller bestämmelser som gäller den privata äganderätten. Enligt lagförslaget är det dock möjligt att få ersättning på grund av att servitut upphör som för fädrift eller linsänke stiftats till förmån för en enskild fastighet. Av denna orsak och eftersom systemet med ersättningar i detta hänseende är jämförbart med vad som i 164 § fastighetsbildningslagen bestäms om rätt till ersättning på grund av upphörande av servitut, behöver lagen inte stiftas i den ordning som 67 § riksdagsordningen föreskriver, utan den kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av fastighetsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fastighetsregisterlagen av den 16 maj 1985 (392/1985) 1 §, 2 § 1 mom. 5 och 6 punkten och 2 mom. samt 8 och 14 §,

av dessa lagrum 2 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 274/1998, 2 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. sådana de lyder i lag 559/1995 samt 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 244/1994, som följer:

1 §

Över fastigheter samt andra registerenheter för jord- och vattenområden förs fastighetsregister. Fastighetsregistret innehåller uppgifter om enheternas egenskaper och läge samt andra uppgifter om enheterna i enlighet med vad som bestäms i denna lag.

Fastighetsregistret är en del av fastighetsdatasystemet.

2 §

I fastighetsregistret införs som fastigheter

5) skyddsområden som i enlighet med naturvårdslagen (1096/1996) eller tidigare gällande lagstiftning har inrättats på områden som tillhör staten (*skyddsområde*),

6) områden som har avskilts genom inlösningsenhet),

Som andra registerenheter införs i fastighetsregistret samfällda områden samt sådana i lagen om allmänna vägar (243/1954) avsedda vägområden och biområden som besitts med vägrätt ävensom områden som på motsvarande grunder har inlösts före den 1 januari 1958, såvida vägen alltjämt används som allmän väg.

8 §

Om en i fastighetsregistret införd annan uppgift än en sådan som gäller läge eller areal avviker från uppgiften i den förrätt-

ningshandling som legat till grund för anteckningen eller anteckningen är bristfällig, någon annan ovan avsedd uppgift i fastighetsregistret är oriktig eller en sådan på annat än förrättningshandlingar grundad uppgift som skall införas i fastighetsregistret saknas i registret, skall registerföraren rätta felet i registret. Den som för fastighetsregistret kan med stöd av en tillförlitlig utredning precisera eller ändra en uppgift om en fastighets läge eller areal.

Den som äger eller besitter fastigheten skall underrättas om att en uppgift rättats, om den uppgift som rättelsen gäller är av väsentlig betydelse för ägaren eller besittaren och denne inte tidigare har underrättats om ändringen av uppgiften. Ägs fastigheten gemensamt av flera eller gäller rättelsen fastigheters samfällda område, är det tillräckligt att någon av fastighetens ägare eller besittare eller någon av delägarna i det samfällda området underrättas.

14 §

En uppgift om läget skall vara i numerisk form så, att fastighetsindelningen vid behov kan matas ut som en karta.

Denna lag träder i kraft den

Bestämmelsen i 14 § träder i kraft fem år efter att denna lag har trätt i kraft.

2.

Lag**om upphörande av vissa servitut**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Denna lag gäller vid lantmåteriförrättningar till förmån för staten stiftade servitut för flottnings samt till förmån för fastigheter stiftade servitut för fädrift eller linsänke.

2 §

Nyttjanderätter av servitutsnatur som vid olika tidpunkter för flottningsändamål stiftats till förmån för staten skall, om de inte i enlighet med vattenlagen (264/1961) eller den vattenrättsliga lagstiftning som varit i kraft före sagda lag stiftats till förmån för flottaren genom flottningsstadga, upphöra utan ersättning vid den tidpunkt då flottningsstadgan för vattendraget i fråga upphävs eller, om det när denna lag träder i kraft inte finns någon giltig flottningsstadga för vattendraget, vid ikraftträdandet av denna lag. Det område som befrias från servitutet övergår vid samma tidpunkt utan ersättning i ägarens fria besittning.

3 §

Servitut för fädrift eller linsänke som vid lantmåteriförrättningar stiftats till förmån för fastigheter upphör två år efter att denna lag har trätt i kraft.

En fastighet vars ägare vid ikraftträdandet av denna lag använder ett område med fädriftsservitut för dess ursprungliga ändamål eller annars för färdsel har rätt att få vägrätt som avses i lagen om enskilda vägar (358/1962), om de förutsättningar för indragning av väg som anges i 84 § i sistnämnda lag inte föreligger. Yrkanden gällande vägrätt skall skriftligen meddelas lantmåteribyrån inom fyra år från denna lags ikraftträdande.

4 §

För skada och olägenhet som beror på att ett sådant servitut som avses i 3 § 1 mom. upphört kan ägaren till den servitutsberätti-

gade fastigheten få ersättning av ägaren till den fastighet som befrias från servitutet, om han skriftligen meddelar lantmåteribyrån sitt ersättningsyrkande inom fyra år från denna lags ikraftträdande.

Lantmåteribyrån skall förordna om verkställande av de förrättningar som behövs på grund av sådana yrkanden som avses i 1 mom. och i 3 § 2 mom. Yrkanden gällande ersättning eller vägrätt som framställts på grund av att ett fädriftsservitut upphört skall prövas och avgöras med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om enskilda vägar.

Om vid en sådan förrättning som avses i 2 mom. på grund av att ett fädriftsservitut upphört beviljas vägrätt till en sådan fastighets område som servitutet gällt, skall rätten beviljas utan ersättning och, om det inte finns särskilda skäl, ingen annan ersättning fastställas på grund av att servitutet upphört.

5 §

I fråga om fastighetsförrättningar som avses i denna lag gäller i tillämpliga delar vad som i fastighetsbildningslagen (554/1995) och i förordning som givits med stöd av den bestäms om servitutsförrättning. Vid förrättningen behöver dock inte uppgöras någon karta, om inte detta är nödvändigt för att förrättningen skall kunna verkställas.

6 §

Kostnaderna för fastighets- och vägförrättningar som avses i 4 § 2 mom. betalas av statens medel.

7 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

8 §

Denna lag träder i kraft den .

3.

Lag**om ändring av 1 § lagen om rätt till förutvarande vägområde**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § lagen den 21 maj 1954 om rätt till förutvarande vägområde (245/1954), så-
dan den lyder i lagarna 773/1991 och 149/1999, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4
mom. blir 5 mom., som följer:

1 §

— — — — —
Ett område som hört till en förutvarande
allmän väg och som före den 1 juli 1991
övergått i kommunens ägo utanför stadspla-
neområde och inte redan hör till någon fas-
tighet, bildas till lägenhet eller fogas till en
fastighet vid en förrättning enligt 41 § fas-
tighetsbildningslagen (554/1995). Lantmäte-

ribyrån utfärdar förordnandet om verkstäl-
lande av förrättning utan ansökan efter att ha
hört kommunen. Kommunen betalar förrätt-
ningskostnaderna.
— — — — —

Denna lag träder i kraft den .

Helsingfors den 26 november 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

1.

Lag**om ändring av fastighetsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fastighetsregisterlagen av den 16 maj 1985 (392/1985) 1 §, 2 § 1 mom. 5 och 6 punkten och 2 mom. samt 8 och 14 §,

av dessa lagrum 2 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 274/1998, 2 § 1 mom. 6 punkten och 2 mom. sådana de lyder i lag 559/1995 samt 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 244/1994, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Över fastigheter samt andra jord- och vattenområdesenheter förs fastighetsregister i enlighet med vad som stadgas i denna lag.

Fastighetsregistret är en del av fastighetsdatasystemet.

Föreslagen lydelse

1 §

Över fastigheter samt andra registerenheter för jord- och vattenområden förs fastighetsregister. *Fastighetsregistret innehåller uppgifter om enheternas egenskaper och läge samt andra uppgifter om enheterna* i enlighet med vad som bestäms i denna lag.

Fastighetsregistret är en del av fastighetsdatasystemet.

2 §

I fastighetsregistret införs som fastigheter

5) skyddsområden som i enlighet med naturvårdslagen (1096/1996) eller någon tidigare lagstiftning har inrättats på områden som tillhör staten,

6) områden som har avskilts genom inlösnings, *med undantag av allmänna vägar*,

Såsom andra registerenheter införs i fastighetsregistret samfällda områden samt sådana i lagen om allmänna vägar (243/54) avsedda vägområden och biområden som besitts med äganderätt eller nyttjanderätt ävensom områden som på motsvarande grunder har inlösts före den 1 januari 1958, såvida vägen alltså används som allmän väg.

5) skyddsområden som i enlighet med naturvårdslagen (1096/1996) eller tidigare *gällande* lagstiftning har inrättats på områden som tillhör staten (*skyddsområde*),

6) områden som har avskilts genom inlösnings (*inlösningsenhet*),

Som andra registerenheter införs i fastighetsregistret samfällda områden samt sådana i lagen om allmänna vägar (243/1954) avsedda vägområden och biområden som besitts med *vägrätt* ävensom områden som på motsvarande grunder har inlösts före den 1 januari 1958, såvida vägen alltså används som allmän väg.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Avviker i fastighetsregistret införd uppgift från uppgift i den förrättningshandling som legat till grund för anteckningen eller är denna bristfällig, är uppgift i fastighetsregistret oriktig eller fattas i registret sådan på annat än förrättningshandlingar grundad uppgift som skall införas i registret, skall registerföraren rätta felet i registret.

Om rättelsen skall den som äger eller besitter fastigheten underrättas, såvida den uppgift som rättelsen gäller är av väsentlig betydelse för ägaren eller besittaren. Ägs fastigheten gemensamt av flera eller gäller rättelse lägenheters samfällda område, är det tillräckligt att någon av fastighetens ägare eller besittare eller någon av delägarna i det samfällda området underrättas.

14 §

Den som för fastighetsregistret skall i anslutning till detta upprätta en fastighetsregisterkarta som utvisar gällande registerenheter. Dessutom skall på kartan anges andra omständigheter i enlighet med vad som stadgas genom förordning.

De myndigheter som avses i 9 § 2 mom. skall på begäran utfärda utdrag ur fastighetsregisterkartan. I fråga om lämnande av uppgifter på något annat sätt än i form av utdrag tillämpas vad 10 § stadgar om uppgifter ur fastighetsregistret.

8 §

Om en i fastighetsregistret införd annan uppgift än en sådan som gäller läge eller areal avviker från uppgiften i den förrättningshandling som legat till grund för anteckningen eller anteckningen är bristfällig, någon annan ovan avsedd uppgift i fastighetsregistret är oriktig eller en sådan på annat än förrättningshandlingar grundad uppgift som skall införas i fastighetsregistret saknas i registret, skall registerföraren rätta felet i registret. Den som för fastighetsregistret kan med stöd av en tillförlitlig utredning precisera eller ändra en uppgift om en fastighets läge eller areal.

Den som äger eller besitter fastigheten skall underrättas om att en uppgift rättats, om den uppgift som rättelsen gäller är av väsentlig betydelse för ägaren eller besittaren och denne inte tidigare har underrättats om ändringen av uppgiften. Ägs fastigheten gemensamt av flera eller gäller rättelsen fastigheters samfällda område, är det tillräckligt att någon av fastighetens ägare eller besittare eller någon av delägarna i det samfällda området underrättas.

14 §

En uppgift om läget skall vara i numerisk form så, att fastighetsindelningen vid behov kan matas ut som en karta.

Denna lag träder i kraft den .
Bestämmelsen i 14 § träder i kraft fem år
efter att denna lag har trätt i kraft.

3.

Lag**om ändring av 1 § lagen om rätt till förutvarande vägområde**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § lagen den 21 maj 1954 om rätt till förutvarande vägområde (245/1954),
sådan den lyder i lagarna 773/1991 och 149/1999, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande
4 mom. blir 5 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse***1 §**

Ett område som hört till en förutvarande
allmän väg och som före den 1 juli 1991
övergått i kommunens ägo utanför stadspla-
neområde och inte redan hör till någon fas-
tighet, bildas till lägenhet eller fogas till en
fastighet vid en förrättning enligt 41 § fas-
tighetsbildningslagen (554/1995). Lantmäte-
ribyrån utfärdar förordnandet om verkstäl-
lande av förrättning utan ansökan efter att ha
hört kommunen. Kommunen betalar förrätt-
ningskostnaderna.

Denna lag träder i kraft den
